

1. Dāda hīn: ð vīkōl (1 en 2) - of ð spīrōr (3)
sfags da, m bē: zo bay
2. mīn ka, mōra: tska- of mī frīndīn (3)
jō'la blom: vēr
3. sō spīnō sjīntvārōχ dīnōd nōd ma, r mēi
māsīnōs (1) - of māsīn: (3)
4. ha, kījōn īkdrē:χ - of īsvī:ōr vnrk
5. vptōt skīp krīg? zo fōskīmōlō (1) - of
bōskīmōlō (2) - of skīmōlōgō (3) bō'ōlō
6. dō tīmōrīmōn hāt? spīntōr īnō fījōr
7. dōskīpōr slīkōmōmō mulo
8. īndōt fōbrīk īkne:ōtōsjōn
9. tīnkrōvm (denker om) a. ð's (aanstonds)
brv: ð's tī || bēn-komō||
10. hīdīō' (bidjer) ma'k fījō'wō glēs'kōs
bī:ōr || rō:mōr - mīnōl (liter niet gebr.)
11. īk vūgrā:χ fījō'wō pūg (1 en 2) - of tūwā
kīlō (3) kīēs? fūjō' hāt
12. sō ha, ma, hāt fī. vōn tēījō mīnōl vīn
ōpso: p' (1) - of opsopt (2) deze vorm wordt
netter geacht - of opdroogk? (3)
13. hēi vū mī ma, īnknefōd slā:n
14. īk hāt sīnknībōl sju'ōn
15. sīntō' klār:χjōn vāt nēt? balt mē:ōr
v.ōndī:ōn
16. īk bīmblī:t dōknēt mēi hāt gōnjōn
17. īk hāt nēt dī'jōr
18. vāt hātōtāt, n dī:ōn (diseldō) dī tēr a, n hōmt
19. spīn - spīnōvēr - spīrē'ōχ (binnenhuis) -
rē:ōgōbōl
20. pēt (met klep) - hu:ōt - mutsō (zonder klep) -
klōts onbek. - 'hō: fduh - svōtmutsō - vītmutsō.
tīp mutsō - āt jēri: zōdōr (het oorjēer) - dō
flōdōr mutsō - dō kīps - m nījōr kīpskōs -
of kīpkō (3) = een wonderlijk hoedje - bay =
bōnsōt - grēit (weiland) - dō mījōd? (de
mīeden; worden gemaaid) - fīnne onbek.

- dō mēs'kōn (laag gelegen land) - pōdōstā.ōl.
ha: gō - kīkōt = zo groot niet als een frōsk -
flīndōr
21. dī kē:ōrl brōχtō hō:lō vē:zōltō, n t fēxt?
|| vōr:ōt (wereld) is (1) en (2) nog in uitdrukkingen
bekend, (3) niet||
22. dō' kēīst ð stīn kōr: lōr fōmē:
23. īnōlō'ōn līt' hō:lō pūvōsō:ōrō - of zōdō
skīp mī slo:pō
24. m hō'ōn hētōm ās nī kē:ō līt' || hō:ōn-gēhād||
25. jō' mī - of mē. tūwā brē:dō stīn: || brē: dōr -
dō brē: st' ||
26. dōt stvntē be: lē (3) - of stō:ōm be: lē (2) stījt
ō nēt mē:ōr
27. dī mōn hāt? līb' mī dōm pūrī: - of dōlōys
ōp' mī sē:ōrō hō'lō (als een luis op een zeer hoofd)
28. dō dī: vāl īknēt īnō hē: mōl bljō'wōn (1) -
of blē:ūwōn (2 en 3)
29. dō skū' l bēn hāt (1) - of bī (2 en 3) mēi mē:stōr
nēi sē: vōst
30. īkīn nēt jēdōr kōmō fū' dōk - of fū' tīk -
of jētīk klē:ō bīn
31. dō bār gōn mājō grā: līmō:ōl īn ēdrīngōn
32. hēi kīnēt nēi t (1 en 3) - of sī: (2) vāt hēi
hātōt īnō hōls - of ook kē:l (3)
33. sētōχ ð stōk īndī bī:ō zōm
34. nē: kē: gōljōn dūgō zō - of dōt mōn nēt mē:ōr
35. hē: īk hō (dī) ðltwākē: r vōp' mī
36. dī pāt īknētīp - dō sīt vītō pīt' īn
37. sō bīn nēi t lū:ōn (tā.) - of opt lū:ōn || dō
kēi bīn īn t lū:ōn ||
38. sī hāt mī ē:ō bē hūlp' mī vmsī: sīnt' vptō
mēi t s jōn
39. hēi sīt nō:ōt fī:ō brīngō
40. sō rōdō hēlts fūnō mōlks kōvīt
41. dō mō māt fūāsī fīō vōp' kōmō
42. īnō sīt sō māt (Sneker beer) svīmō īk gōfā: zōk

43. hi ketⁿ grp:t vnt omdotersa, sterk is
44. vei da helts ē jim dā (o. dā) helts
45. vust mi e. v^{en} helts omdotē. et vptōzilⁿ
46. ystirmarmun isa, fet a. zⁿ slak- of a. z mudar
47. s^o ha, veda va, tot fjirsta sprinjku.^o
48. datymō sil da be. m intsjō
49. do e. st et. glē. s (1en2) - of atra: m (3) stixt
50. da klok lēt - tis pre: k || boggins - li. dā (-luiden) ||
51. spve: - kirkōit (1) - of kirkōdriil (2en3) -
vormen voor spreiden onbek.
52. di ftsu hart et hi. er dā ekō - of ek kuat
(ook kort)
53. sin heit ketom se: xji. o. la. n nei skua, to
stju. et
54. ik hartⁿ daret omsa, letnō be: t vetar
larjō
55. mu: sklō: raga hōklij: sijnxt mō jīⁿ netⁿ
b. nlt || fe. o. lē fōsketon (1en3) - of fōsjitⁿ (2) -
vaal en verschoten ||
56. stjir: pōtⁿ bine. et - of niks (3) vaxō
|| kō: lō pōtⁿ (grjjs met blauw of ook: bruin)
57. o. vān - ka, xōl - ha: et - hntste: (1) (lijzen
3 niet bek)
58. ima. et ist nō gjī. va: r (nog geen weer) om
tō ke. et sōn || tō kō. et ||
59. di kjes fōutⁿ heldar ljoxt net
60. hsi lats et hindar a. nōst et
61. du kō: m jim jir oltit me: dā merko
|| dō jirⁿ ||
62. do. mān^e sei dōt xōt (1) - of dōt gōt (2en3)
folma: ktis
63. dō^u se. o. kōt me: vol mā. dō sei st ne. et || ha. st -
se: n ||
64. dā swelt sis kuma bin: kuat ekvōt
65. gē. st (1) - of gjist (3) ju. et netō dar mijōn - of

- dar. mast ju. et net
66. me: x ek grar: t si: s (1) - of si: s (2en3)
67. sē. motor is kōpōt
68. et hartⁿ va: r mō dei vest entix ē sarxtō
(3) - of muaijō (1en2) jun
69. dōt jōnjō rēnt me: ble. etō fuotⁿ
70. dō sitⁿ skuor indi kōnō
71. ik vu vul dōt pōst anbrī. of broxt - of
dōt ar om brī. of fōnō (1) - of fōnō (2en3) pōst
kō: m
72. ik ha, lēt funthart
73. sōks dwa. x bōnjōdōrs kija ne. et mā. i vānō
(kun je niets mee worden) - of bījō indar de. o
me: fōle. gōn (1) (lett. ben je in der dood mee
verlegen)
74. ne: t kōf. drijōn spōnō vō thindar fu. dā
ne: jō vein
75. ik bī vōt kō. et sōx sōnt (1en2) - of sint^o (3)
fōnō m. v. n d
76. dā sō. ē fōnō kv. o nōj hartik sōlda: t vest
77. vīst jir ek ē vēj. mā. kōtō vēj. nōn || ē
sijō m. b. o. gō (1en2) - of ambo: x (3) ||
78. di ro. o. xⁿ ha. larjō stikōls
79. ik ljo^u r ne. et fōn || gjī vnt ||
80. et bēntsjō vi ol de. o fu. dā. et - of jēt et
dō: rē vūadō (werd) || vānō kull
81. sin e. o. rōn zina ē sine: gōn bījōnō (1en2) -
of bījōnō (3)
82. ha. fōr. m. kō. ik me: anku vōkō ne: t bōxgōj
(1en2) - of gōj (3) um tva. m bē: an tō sikkōn
83. dā mistⁿ trima (1) - of tre: i (2) - of spōrt (3)
yts lē: dōr.
84. hsi sēt anke. l vj. fōjō vōlōtōr
85. et vj. dā mīskōn om jiltō dwa. n en
o. o. x ne. et
86. dā mulo isha. dūx fōnōt v. et
87. dā sitⁿ bōxt inō vē: - 'de larjō istⁿ ein vōm

88. ik har n̄ trum meĩ n̄: m̄ fua, d̄o lit̄s̄a j̄oŋo
 89. d̄o b̄v̄k̄ īs̄ īn̄: b̄. ̄l̄ōk̄ūa, s̄t̄o s̄m̄o. ̄t̄
 90. heĩ: j̄i v̄oŋ, mo. ̄ī f̄ēs̄k̄o ma, t̄ v̄j̄i n̄ēt̄s̄a, l̄a, n̄
 91. īn̄t̄s̄k̄a, t̄ īs̄t̄n̄ōx̄ t̄b̄e. ̄ōs̄t̄o
 92. ̄īs̄k̄n̄t̄o, ma, t̄ t̄uk - of s̄ōk̄y. ̄ōr (3) ̄j̄f̄t̄o
 k̄īn̄o
 93. v̄ōs̄t̄o s̄j̄e, n̄ ōs̄t̄m̄īn̄ h̄u. ̄ōt̄ ēk̄ f̄īn̄ō k̄ī. s̄t̄o - of
 v̄ēt̄ m̄īn̄ h̄u. ̄ōt̄ īs̄
 94. īk̄ v̄īt̄ n̄ēt̄ v̄ēt̄o, r̄ īs̄ || v̄ēk̄ ōm̄ s̄īk̄j̄o ma, t̄ ēll
 95. ōj̄ k̄o. ̄ōd̄o k̄ēl̄ōr̄ īx̄ b̄e. ̄ēs̄t̄ f̄ūa, t̄ b̄i. ̄ōt̄
 96. īk̄ m̄ūs̄t̄ ōs̄b̄l̄ūōt̄ d̄r̄īn̄k̄o v̄m̄a, n̄ (1e n̄ 3) - of
 v̄. ̄ōn̄ (2) t̄o s̄t̄ēr̄k̄j̄o
 97. īk̄ s̄īl̄ d̄o k̄ōēl̄ īn̄t̄ āx̄t̄o, r̄ h̄u. : s̄ - of v̄p̄o
 m̄j̄i l̄ḡoŋ (of het pad achter de stallen) k̄ēl̄j̄o
 98. m̄īm̄ b̄r̄u. ̄ōr̄ v̄i. ̄ō v̄a, r̄x̄
 99. d̄o s̄ūp̄a, k̄a, r̄o (lett. de karnemelk - k̄a, r̄)
 h̄a, r̄t̄ ̄n̄ ḡe, n̄t̄o r̄ūt̄o (route)
 100. d̄i s̄ūp̄a īs̄t̄īn̄ ē s̄u. : r̄ - s̄t̄j̄u. : t̄o m̄ ōr̄ m̄ēi v̄ōr̄o m̄
 101. v̄ēi s̄u. ̄ōn̄ d̄i p̄ūt̄ īn̄: u. : r̄o f̄ōl̄s̄m̄īt̄o (1e n̄ 2) -
 of f̄ōl̄ḡo. ī j̄o k̄ēn̄o
 102. d̄o r̄īk̄n̄e. ̄ōt̄ ōp̄m̄ a. n̄t̄o m̄ēr̄k̄ ̄n̄ - of f̄ōn̄ ōm̄
 t̄o s̄īz̄n̄
 103. heĩ k̄ūm̄t̄ n̄o. ̄ōīt̄ ōm̄ōn̄ȳt̄ t̄o l̄ēt̄
 104. īn̄īt̄a: l̄j̄o b̄īm̄b̄e, r̄ḡoŋ (1e n̄ 2) - of b̄e, r̄ḡoŋ (3)
 d̄i t̄ f̄j̄u. ̄ō s̄p̄ōe. ī j̄o || s̄p̄ōe. ī j̄o = overgeven - f̄l̄ēb̄j̄o -
k̄w̄īj̄l̄e - k̄v̄īt̄s̄o - of s̄p̄ōe. ī j̄o = s̄p̄ūs̄e ||
 105. d̄ūa, s̄t̄o d̄o r̄ōp̄t̄o d̄r̄a, k̄ ̄n̄ || a. n̄t̄o r̄īūw̄o (2) -
 of a. n̄t̄o r̄ōw̄o (1e n̄ 3)
 106. t̄o b̄v̄l̄x̄ v̄ēt̄ (Bolsward) h̄a, r̄t̄ ōs̄t̄īk̄ ȳt̄o
 b̄r̄e. ̄ōḡo f̄e. ̄ōn̄
 107. (d̄o) m̄a, r̄s̄t̄o s̄o m̄o v̄m̄ȳs̄ f̄o. ̄ōl̄o t̄o s̄j̄e, n̄
 108. heĩ - of heĩ īs̄ f̄v̄. f̄r̄ēn̄t̄s̄i - of f̄r̄a. n̄ōk̄o, r̄
 (franeke) k̄o. m̄ m̄a. ī ōm̄p̄ūv̄t̄o s̄īn̄t̄ ̄n̄
 || f̄r̄oŋ (1e n̄ 2) - of p̄ūd̄o (3) j̄īl̄t̄
 109. d̄i d̄o. ̄ōr̄ īs̄ f̄ōm̄ b̄u. k̄ēn̄h̄ōūt̄ - of b̄ō. k̄ēn̄h̄ōūt̄
 (3) m̄a, r̄k̄o || b̄u. : k̄o n̄ȳt̄s̄īs̄ = b̄u. k̄ t̄s̄ (b̄āk̄ēn̄ōōt̄j̄e) ||
 110. ōn̄t̄r̄ōw̄o d̄o f̄r̄ōw̄o m̄a, r̄t̄ - of m̄a, r̄t̄ n̄a. ̄ōīj̄o k̄ēn̄o

- || v̄i. f̄ kan er alleen nog maar op door in
mannen-uitdrukkingen als: b̄r̄īs̄t̄ b̄a, r̄ ̄n̄ f̄ūa, t̄
 v̄i. f̄ ||
 111. īk̄ h̄a, r̄ j̄i ḡj̄e s̄ ̄j̄f̄īd̄o m̄a, r̄t̄ s̄i. ̄ō v̄j̄i n̄ēt̄, ḡu. ̄ōt̄
 112. d̄o b̄r̄ōw̄o, r̄ s̄ēīt̄ ōt̄ īx̄n̄ ōx̄ t̄o d̄j̄u. : ̄ōr̄ ōm̄t̄o
 b̄r̄ōw̄o, n̄
 113. b̄a, r̄k̄o - īk̄ b̄a, r̄k̄ - d̄o ū b̄a, r̄k̄t̄ - j̄o ū b̄a, r̄k̄o - h̄eĩ
 b̄a, r̄k̄t̄ - b̄a, r̄k̄t̄o, r̄ (b̄a, r̄k̄t̄ h̄eĩ wordt volgens
zegl. n. gebr.) - v̄ēi b̄a, r̄k̄o - īk̄ b̄a, r̄k̄t̄o - d̄o ū
 b̄a, r̄k̄t̄ (ō) - j̄o ū b̄a, r̄k̄t̄ ̄n̄ - h̄eĩ b̄a, r̄k̄t̄o - v̄ēi
 b̄a, r̄k̄t̄o, n̄ - v̄ēi h̄a, r̄ b̄a, r̄k̄t̄
 114. b̄i. ̄ōd̄o - īk̄ b̄i. ̄ōr̄ - d̄o ū b̄i. ̄ōs̄t̄ - j̄o ū b̄i. ̄ōr̄o - h̄eĩ
 of h̄eĩ b̄i. ̄ōt̄ - v̄ēi b̄i. ̄ōd̄o - b̄i. ̄ōr̄o v̄ēi - īk̄
 b̄e. ̄ō (1) - of b̄e. ̄ōr̄ - ōm̄ j̄n̄s̄t̄o, r̄ j̄īl̄t̄ (īk̄ b̄ōōd̄
h̄ēm̄ ḡīs̄t̄e, r̄ ḡēl̄t̄) - īk̄ h̄ē b̄e. ̄ōn̄ - b̄e. ̄ōr̄o, n̄ s̄ēī ēk̄
 115. t̄īx̄ ̄ō l̄īt̄s̄k̄o (1) - of l̄īt̄s̄o, n̄ (2) m̄a, r̄ h̄eĩ īx̄
 ḡu. ̄ōt̄
 116. k̄ī. s̄t̄ j̄īr̄ a. ̄ōīj̄oŋ k̄r̄ēīj̄o v̄p̄o m̄ēr̄k̄
 117. h̄ē h̄a, r̄t̄ s̄ēīn̄ d̄o t̄o, r̄ v̄m̄ēī t̄īn̄k̄o s̄ūo
 118. d̄o f̄a, : m̄ s̄ēī - of s̄a, ī d̄o t̄o, r̄ ḡēl̄īk̄ h̄i. ̄ō
 119. d̄o v̄i. ̄ōn̄: f̄i. f̄ p̄r̄i. : z̄o, n̄
 120. ūn̄d̄o, r̄ d̄i i. k̄o m̄b̄e. ̄ōm̄ l̄ēīt̄ ōt̄ f̄ōl̄īk̄o, s̄ - of
 i. : k̄o, s̄ (3)
 121. ōt̄ v̄ēt̄o, r̄ s̄i. ̄ōt̄ h̄a, r̄s̄t̄ - ōt̄ s̄i. ̄ōt̄ ōl̄
 122. ōt̄ h̄e. ̄ō īx̄n̄o ḡr̄i. ̄ōn̄ - t̄īx̄n̄o m̄a, r̄ k̄r̄ēk̄^(e) m̄e. ̄ōn̄t̄
 123. m̄a, r̄ j̄ūn̄e. : z̄o v̄n̄t̄ m̄a, r̄k̄o m̄ēī a. ̄ōī - of
 m̄ēī ōt̄ ḡi. ̄ōl̄o f̄ōn̄: a. ̄ōī || d̄o ōf̄ j̄īr̄o = dedooverd
 124. d̄o t̄ l̄j̄e m̄k̄o s̄īl̄d̄e n̄ēt̄ b̄e. ̄ōs̄t̄ ḡr̄u. īj̄o v̄v̄l̄o (3) -
 of t̄i. ̄ōt̄e n̄ēt̄ b̄e. ̄ōs̄t̄ (2)
 125. ōl̄o m̄ōn̄e h̄a, t̄ ḡu. īj̄o v̄īn̄
 126. j̄s̄ ̄ō. ̄ōt̄ h̄u. īs̄ īx̄o ū b̄r̄u. ̄ōn̄t̄ (1e n̄ 2) - of b̄r̄ōn̄t̄ (3)
 127. d̄o m̄ōl̄k̄o d̄i s̄p̄e. īt̄ōt̄ - of s̄p̄ōe. īt̄ōt̄ ōh̄o
 ȳt̄o u. ī: r̄o, n̄
 128. d̄o k̄r̄ōs̄t̄o, r̄ l̄ēt̄ ōk̄l̄ōk̄ || ōj̄ k̄r̄ȳs̄ - k̄r̄ȳs̄ ̄n̄ ||
 129. d̄o j̄ēr̄m̄o f̄ōn̄d̄o k̄r̄o. ̄ōd̄o b̄u. : ḡo t̄r̄ōx̄ f̄ōn̄t̄
 ḡo v̄īx̄t̄
 130. d̄o t̄w̄a: d̄ȳt̄s̄ōz̄s̄ k̄o. m̄: b̄u. t̄ ̄n̄ d̄o. ̄ōr̄

131. so ha, m bunt? blo, sle, n(1) of stein (2 en 3)
 132. do sji Ixvot tin // flatorago malkoll
 133. do² leit? pak smi.ø
 134. doz gv. øs ð set lin do ktsi sju. en ha,
 //i. vøxheit zou ruw klinken
 135. hã. s- of ha, rly: (2 en 3) (Harlingen) vnt
 hp. loⁿ do l øne ijo st et
 136. dwa: n - ik dvgot - of d vxt - doⁿ d v kstot -
 jou dvgot - he i dv(x) tot - ve i dvgot - jim
 dvgot - se i dvgot - ik di. øt - doⁿ di. øst - jou
 di. ønt - he di. jøt - ve di. ønt - jim di. ønt -
 se i di. ønt - di. jkt øt - di. ødøt mar - di. øn: kæt mar
 137. do: ps - do: p, ark - do: p, f, unt - do sld a: t?
 138. teskjø - he i tesko - he tnsk - he i hart tnsken

139. bins-ik bin - doⁿ bẽ. st - jou bins - he bint -
 ve bins - jim bins - se bins - bint ør -
 bouwøt - ik ha, bo. un
 140. Locale landmaten: bandst- sha. pondemaot
 n. bek. - ø ru. ø do (= 16 m²; 600 per ha.) - veroud. : m. øt
 (hoeveelheid land, die door een man per dag kan
 worden gemaaid)
 141. Locale waternamen: t. ø d. j. p. (Het oude diep;
 off. ben.: Boorn of Koningsdiep) - do swet øn (verschil-
tende op het oud diep uitmondende water-
lossingen) - do 'm v d ø r ø k s v i k (De Modderakke
Wijk) - do 'l j i p m v i k (De Lippe Wijk) - do ketsj v i k
 (De Kettingwijk; het Ketting is bij det of nog aan-
wegig) - do knip v i k (De Knipwijk)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is 'u. ø t ø r p

De inwoners heten: 'u. ø t ø r p ø s

Geen bijnaam. (Geen bijnaam bekend).

Aantal inwoners op 1 Jan 1950: 3187

Geaaltoestand. De voornaamste wijken zijn: 'u. ø t ø r p ø r f ø l a: t (Het eper falloot) - do
 ve i buor n (De Wegbuurt) - do s j ø r ø r ø: t (De Kerklaan) - do f ø r l ø m (De Valom) - do m ø s k ø? (De Marsen) -
 do klvnt s j ø b y ø t (De Handijbuurt) - do l ø i d i k (De Leidijk) - do knip ø r ø: t (De Kniplaan) - do but ø v ø i
 (De Buitenweg) - ø t t ø r k ø l ø: x (een natuurreservaat) - do m v l ø ø n ø (De Molenlaan) - do s k u ø l ø ø n ø
 (Schoollaan) - do l ø p ø m ø v i k (De Lip-ooms-wijk) - do m v d ø r ø x ø v i k (De Modderige Wijk) - Geen
 locale dialect verschillen. In een vijfzijdig gebied in de huiselijke omgangstaal een andere dan het plaatsel.
 taal. Het pubk leven speelt zich grotendeels af in het dial. terwijl men zich ook wel van het Nal. bedient. Een
 frøse preek is een zeldzaamheid. De bevolking bestaat voorzeker 80% uit landbouwers; ook vrij veel
 middenstanders. Naar hier komen geen arbeiders, terwijl slechts weinige Breterpers elders werken.
 Marktplaatsen: Dreevarden en Drachten. Winkelplaatsen: Groningen en Drachten.

- Zegslieden: 1. Esjites (sji t ø s) Gerbens de Roos; 45 j.; geb. in De Wilp; assurantiëbrogger; heeft sedert zijn 10^e jaar hier gewoond; v. v. Breterp, M. v. de Wilp; spreekt nog enoeg steeds dial.
 2. Johanna Lammerde de Roos of el. Geerlings; 44 j.; hier geb.; huisvrouw; heeft steeds hier
 gewoond; v. v. Rottevalle, M. v. Oostermøer; spreekt steeds dial.; echtgen. van nr 1.
 3. Galtje (t ø l) Kenskje Esjites de Roos; 19 j.; hier geb.; kleuteronderwijzeres; heeft steeds
 hier gewoond; v. v. De Wilp, M. v. hier; spreekt meest dialect; dochter van nr 1 en 2.